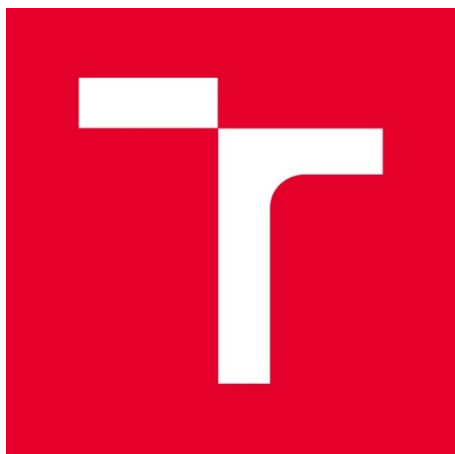

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 2

STUDIO PAINTING 2

PERGO

PERGO

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

MARTINA VALCHÁŘOVÁ

doc. MgA. LUDĚK RATHOUSKÝ

BRNO 2019

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 - 6
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 7 - 14

TEXTOVÁ ČÁST

Moje bakalářská práce námětově vychází z drogové problematiky na území České Republiky, konkrétně situace ve Zlínském kraji. Primárně se tato práce točí kolem pervitinu, jakožto tvrdé drogy, která má na našem území specifické postavení z hlediska historického i adiktologického. Ráda bych touto sérií v divákovi vzbudila znepokojení vzhledem k enormní rozšířenosti této drogy a poukázala na kontrastní společenské postoje.

Série nese název Pergo, přičemž slovo pergo v daném kontextu vyjadřuje slangové označení pro pervitin. Tato látka začíná být rozšiřována s příchodem druhé světové války. V Československu je patentován recept na výrobu v 70. letech, asi deset let poté, co se v jiných státech dostává na seznam zakázaných látek. Pervitin se stává legálně připravovanou drogou v momentě, kdy se k nám nedostávají drogy ze Západu a zpříšňují se podmínky v lékárnách kvůli tzv. tabletové kultuře.

Dle každoročních statistik Národního monitorovacího centra pro drogy a závislosti bylo v rámci Evropy odhaleno 291 varen, přičemž 261 z nich se nacházelo na našem území. V roce 2017 čítal počet v naší zemi celkem 264 varen. Dle počtu klientů nízkoprahových center lze odhadovat, že problémových uživatelů je v současné době asi 35 tisíc, nicméně stále častěji je vyhledávanou drogou v prostředí nočních klubů a na hudebních akcích, kdy po něm s oblibou sahají rekreační uživatelé. Jelikož jsem ve své tvorbě dlouhodobě řešila právě subkulturní a hudební témata, vypořádávala jsem s drogovou přítomností již u těchto témat.

Námětem se tedy pro mě stávají varny pervitinu v rodném městě a jeho okolí, o kterých se ve většině případech dozvídám z neoficiálních zdrojů. Přestože Zlínský kraj nepatří ke krajům s největší rozšířeností pervitinu, sem spadají především průmyslové pohraniční oblasti, varny jsou na území ČR evidovány jak ve městech, tak ve vesnicích. Proto jsem se rozhodla nezávazně mapovat místní drogovou scénu a dokazovat svá tvrzení o velké koncentraci této drogy na příkladu situace v menší vesnici a jeho krajském městě. Většina kauz bývá promlčena, neobjevují se v médiích nebo se jedná o dočasná místa. V některých případech jde o veřejně přístupná místa, která jsem mohla navštívit a nechat na sebe působit úzkostlivou a těžkopádnou atmosféru daných míst, aby se poté tyto pocity promítly i v kresbách.

Záměrně se tato práce dotýká pervitinu, jelikož komunitu pernákářů znám, nějakou dobu jsem se mezi nimi okrajově pohybovala a stále znám mnoho lidí, kteří se v ní nadále pohybují. Můžu tak z blízkosti pozorovat všechny zdary i nezdary, které s sebou tento život přináší. Přitahuje mě jakási společenská opovrhovanost na jedné straně a zároveň notná dávka pokrytectví na straně druhé, kdy osobní zahanbenost kvůli zkušenosti často stojí v kontrastu se současným společenským postavením jednotlivců.

Výrazným podnětem fascinace danou problematikou je pro mě skutečnost, nakolik destruktivní může tato droga být pro lidskou psychiku, jak výrazně ji může ovlivnit, případně trvale přeměnit. Vedle toho stojí také skutečnost, že i přes riziko psychické újmy se vyskytuje u uživatelů jakási neutuchající nutnost drogu opakovaně užívat, přestože se právě díky tomuto repetitivnímu vzorci chování ocitají ve vlastním světě falešných preludů, vsugerovaných pravd a vlezlé paranoie. Jedná se o moment v mysli intoxikovaného, který se snažím dostat do svých kreseb prostřednictvím rozpadajících se kompozic jakožto rozpadajících se ideálů, nestability zastupující ztrátu pevné půdy pod nohama, úzkostlivým gestickým tahem, pokřiveným viděním nebo deformací.

Po dobu mého studia jsem prakticky nevystoupila z média malby. Tento fakt jsem se rozhodla narušit právě v závěrečném semestru prvního stupně, a tak výsledným médiem bakalářské práce se stává kresba. Tato volba souvisí čistě s potřebou osvojit si jinou techniku

a od malby (jakožto od dominantního média) se na nějakou dobu oprostít. Změna média byla žádoucí z toho důvodu, že jsem v malbě začala uplatňovat stejné principy a spoléhat na naučené dovednosti. Proto hlavní linií série je cyklus kreseb, které mi měly umožnit odlehčený výtvarný projev právě pro neznalost a nepředvídatelnost zvolené techniky a také nového barevného spektra, které mi mělo umožnit vystoupit ze své typické barevnosti. Uvědomuji si však, že mé tvrzení o kresebném médiu nabírá trochu jiný význam z toho důvodu, že je můj rukopis stále spíše malířský a nejedná se o kresbu v pravém slova smyslu.

V dubnu se mi naskytla příležitost vystavovat v Galerii Luxfer v České Skalici. K této příležitosti vzniká série maleb malých formátů obalů léků na předpis či jiných chemikálií potřebných k výrobě. Hlavním cílem této minisérie pro mě bylo dostat se prostřednictvím malých formátů k uvolněné a zjednodušené malbě, která má stát v opozici k mým běžným malířským návykům. Hovořím především o velkoformátové reliéfní a složité strukturované malbě, v níž se promítají odstíny černých a hnědých, enkaustických momentech apod. Nejvýznamnějším projektem ze série se pro mě stává snaha o realizaci v prostoru, jedná se o dvě makety domů vyrobené podle skutečných modelů. Makety jsou v době psaní tohoto textu v rozpracovaném stavu, kvůli křehké povaze zvoleného materiálu budou realizovány v nejzazším termínu přímo ve výstavním prostoru, a tedy se o nich zmíním jen stručně. Stanoveným cílem u prostorových realizacích je především snaha pracovat s různými materiály takovým způsobem, aby zvolené materiály byly stejně přesvědčivé, jako tah štětcem, případně pastelem s absencí výrazných výtvarných gest.

V závěru semestru přicházím v kresbě k počátečnímu abstrahování za účelem proniknutí do média samotného, bez potřeby odvádět pozornost rušivými, o to více efektivními elementy. Vznikají torza domů, která začínají postrádat realistická východiska. Mezníkovou kresbu zašlého a ušmudlaného koutu v kravíně v jedné z varen postupně rozkládám do abstraktnější polohy tak, abych se v poslední fázi semestru začala zabývat pouze kresbami zdí a omítek. Námět zdí zaujímá v kontextu celé série pro mě jistou důležitost právě kvůli skutečnosti, že zdi varen zůstávají dlouhou dobu po ukončení činnosti kontaminovány. Na dekontaminaci kvůli specifickým postupům a finanční nákladnosti přitom není kladena příliš velká nálehavost.

Kdybych měla přiřadit svou práci do kontextu současného umění, pak zde vnímám dvě tendence – obsahovou linku (tématika okrajové společnosti a sociální témata) a výrazný malířský projev. Tématickou obsahovost shledávám u projektů např. Jiřího Černického, Nancy Goldin, Damiena Hirsta, Martina Kippenbergera, Martina Kohouta, Wilhema Sasnala, Kateřiny Šedé nebo Jindřicha Štreita. Na druhé straně sympatizuji s malířským projevem např. Anselma Kiefera, Janusze Tarabuly, Františka Demetera, Josefa Bolfa a jinými.

Když zpětně uvažuji o svých výstupech realizovaných k definici bakalářské práce, nejvíce cenné pro mě bylo rozhodnutí pracovat na sérii již od podzimu a mít tak dostatek času se s jednotlivými fragmenty série vyrovnávat. Myslím, že v tuto chvíli je příliš brzy na ohlédnutí se za sérií a usilovat o nějaké komplexní zhodnocení, na to je série stále příliš čerstvá. Uvědomuji si přítomnou naivitu a také možný nesoulad s psaným a vytvořeným. Neporozuměla jsem všemu, čemu bych ráda porozuměla, stále mám mnoho otázek, na které bych ráda znala odpověď, přesto mi v poznání brání něco nedefinovatelného. Téma je pro mě zatím příliš citlivé, abych mohla o něm otevřeně a s nadhledem hovořit. Odklon od malby jsem vnímala negativně, nicméně jsem přesvědčená, že byl tento krok dočasně opravdu potřebný. Myslím, že práce se suchými pastely mi nic výrazně převratného nepřinesla, v tomto médiu jsem se cítila sice přirozeně, nicméně nijak výjimečně. Velmi pozitivně vnímám vzniklou propast mezi realistickými východisky a počátečními abstraktními hrami, kterým jsem se tolik bránila. Zároveň mi tyto tendence umožnily zaměřit na osobní malířský výraz, kterému se snažím již nějakou dobu porozumět a definovat jej, byť obsahové vyjasnění stále pokulhává.

OBRAZOVÁ ČÁST

Kravín, pastel na papíře, 150 x 170 cm, 2018

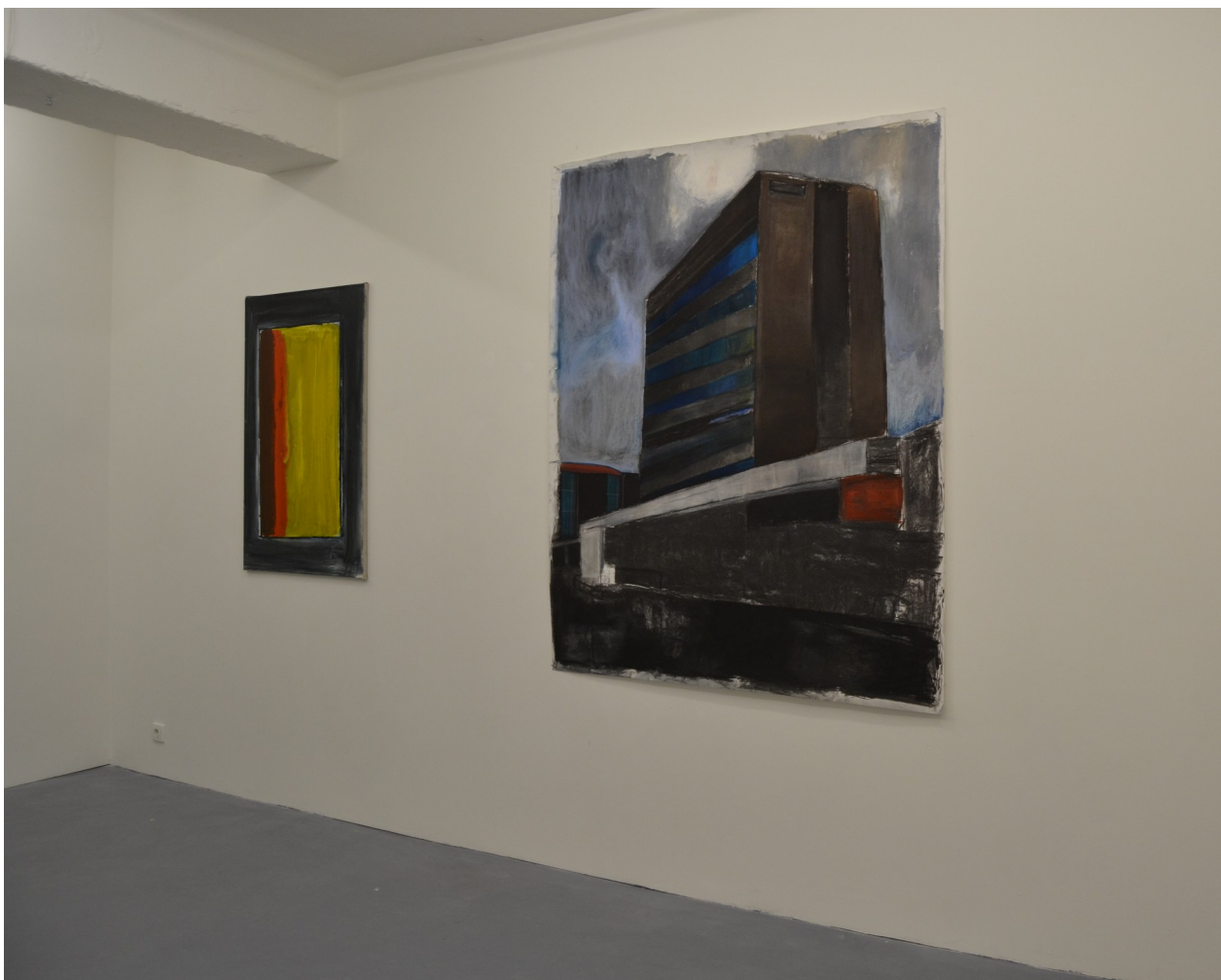
Bistro, pastel na papíře, 150 x 190 cm, 2018

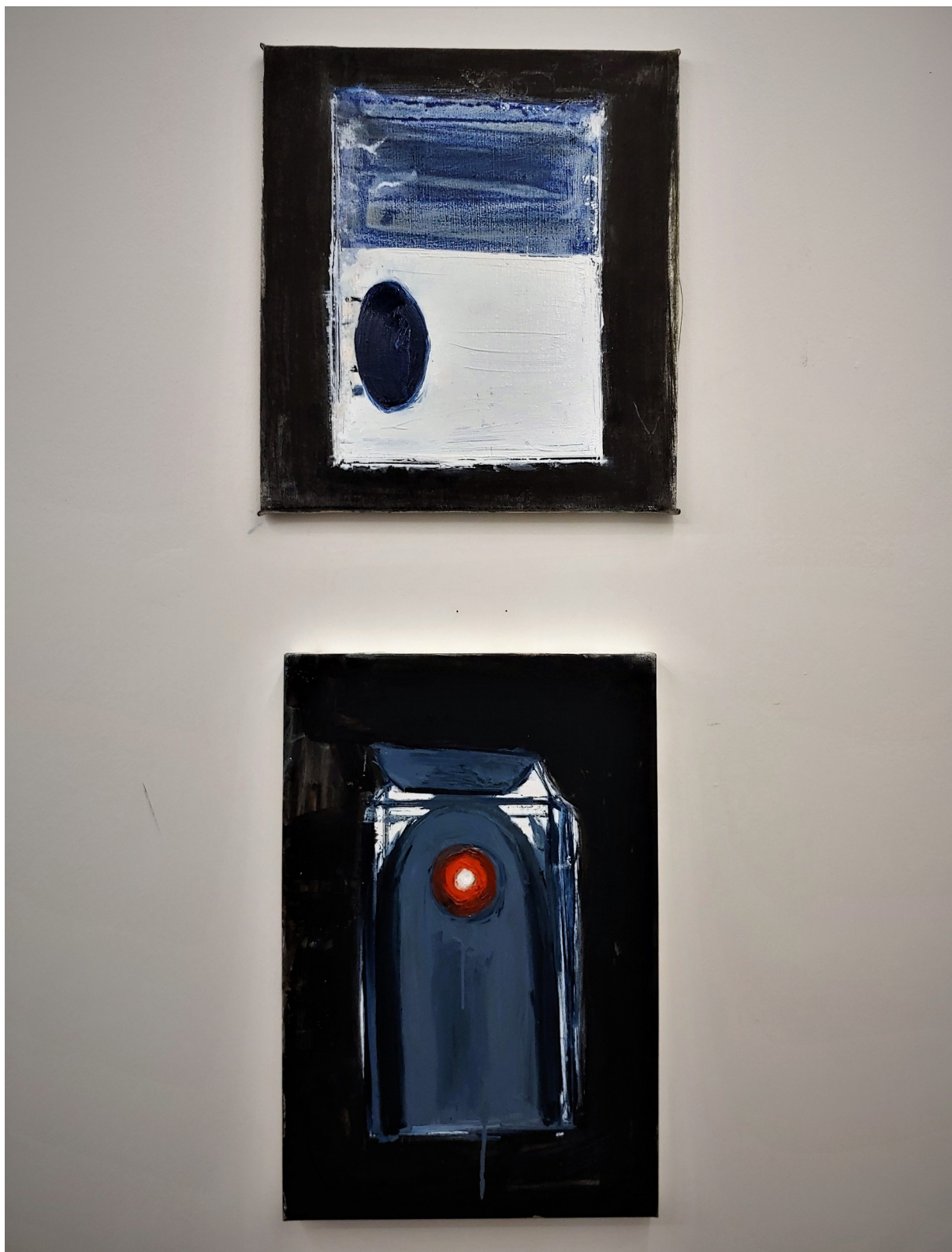
Ghetto, 175x135 cm, pastel na papíře, 2018

Bez názvu, 150x190 cm, pastel na papíře, 2018

Pohled do instalace výstavy *Postoje*: vlevo *Modafen*, 120x70 cm, vpravo *Vsacan*, 180x150 cm, Galerie Luxfer, Česká Skalice, duben 2019

Série *Na předpis*, olej na plátně, různé formáty (celkem 7 pláten), 2019

U hřbitova, pastel na papíře, 150 x 220 cm, 2019

Bez názvu, 220x150 cm, pastel na papíře, 2019 (nedokončeno)